

Sygn. akt III CZ 48/09

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Marian Kocon (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. M.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeń "ERGO HESTIA" S.A.

i

Centrum Onkologii w K.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 listopada 2009 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 16 lipca 2009 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 16 lipca 2009 r. odrzucił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 9 kwietnia 2009 r., jako podstawę prawną wskazując art. 130² § 3 k.p.c. W uzasadnieniu wyjaśnił, że powódka, reprezentowana przez adwokata i korzystająca z całkowitego zwolnienia od kosztów sądowych, wniosła w dniu 5 czerwca 2009 r. apelację nieopłaconą opłatą podstawową. Wprawdzie czynność ta nastąpiła po uchyleniu art. 130² § 3 k.p.c. (z dniem 1 lipca 2009 r.) ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 234. poz. 1571), jednak art. 8 ust. 1 ustawy nowelizującej nakazał stosowanie jej przepisów do postępowań wszczętych po dniu jej wejścia w życie. Sprawa niniejsza natomiast została wszczęta wcześniej (30 września 2004 r.), wobec czego art. 130² § 3 k.p.c. nadal znajdował w niej zastosowanie, podobnie jak art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 zd. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 - dalej powoływana jako „u.k.s.c.” - w brzmieniu obowiązującym do 9 marca 2007 r.). Uchylenie art. 14 ust. 2 oraz zmiana treści art. 100 ust. 2 u.k.s.c., dokonane ustawą z dnia 14 grudnia 2006 r. o zmianie ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2007 r., Nr 21, poz. 123) nie odnosi się do spraw wszczętych przed wejściem w życie tej ustawy, ponieważ jej art. 2 nakazuje stosować w nich przepisy dotychczasowe, rozumiane jako przepisy ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu nieuwzględniającym zmian wprowadzonych w wyniku nowelizacji. W rezultacie pełnomocnik powódki obowiązany był przy wnoszeniu apelacji uiścić opłatę podstawową (w stałej wysokości 30 zł), a niedopełnienie tego obowiązku uzasadniało – na podstawie art. 130² § 3 k.p.c. - odrzucenie nieopłaconej apelacji. Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że konstytucyjność przepisów stanowiących podstawę odrzucenia apelacji powódki nie została zakwestionowana przez Trybunał Konstytucyjny (wyrok z dnia 17 listopada 2008 r., SK 33/07, Dz. U. Nr 207, poz. 1307), a pogląd o dalszym stosowaniu art. 14 ust. 2 i art. 100 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy nowelizującej z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawach

wszczętych wcześniej zaaprobował Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 czerwca 2008 r. (III CZP 48/08, Biul. SN. 2008/6/12).

Powódka zażądała się na powyższe postanowienie i wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przyjęcie do rozpoznania jej apelacji po ponownym rozstrzygnięciu zagadnienia prawnego, objętego uchwałą Sądu Najwyższego wydaną w sprawie III CZP 48/08, przy zastosowaniu wykładni celowościowej. Wykładnia ta – zdaniem skarżącej – przemawia za interpretacją art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r., nowelizującej ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – jako odesłaniem do przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 1967 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn. Dz.U. z 2002 r., nr 9, poz. 88 ze zm.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca nie ma racji zarzucając błędy wykładni art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2006 r., nowelizującej ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jaką przyjął Sąd Apelacyjny. Wbrew sugestiom skarżącej nie ma możliwości przeprowadzenia interpretacji celowościowej tego przepisu, która doprowadziłaby do oczekiwanego przez nią rezultatu, to znaczy do przyjęcia, że powoduje on przywrócenie skutków przyznania stronie zwolnienia od kosztów sądowych, jakie obowiązywały pod rządami ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r.

Nie budzi wątpliwości, że powódka wystąpiła z pozwem w czasie, kiedy obowiązywała jeszcze ustawa o kosztach sądowych z dnia 13 czerwca 1967 r. W toku procesu ustawa ta została uchylona i zastąpiła ją ustawa z 28 lipca 2005 r. Ze względu jednak na to, że art. 149 ust. 1 nowej ustawy uregulował kwestie międzyczasowe według zasady stadialności postępowania, w stosunku do powódki - do czasu ukończenia postępowania w pierwszej instancji (na takim bowiem etapie była się jej sprawa w chwili wejścia w życie nowej ustawy) – zastosowanie znajdowały przepisy dotychczasowe, co oznaczało przepisy ustawy z 13 czerwca 1967 r. Natomiast z chwilą ukończenia postępowania w tej instancji powódkę obejmowała już – z mocy art. 149 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. – ta właśnie ustawa. W momencie, kiedy powódka podpadła pod jej przepisy, w ustawie tej dokonane zostały już poważne modyfikacje. Nowelizacja

z 14 grudnia 2006 r. usunęła m. in. istniejący wcześniej obowiązek uiszczenia opłaty podstawowej przez stronę całkowicie zwolnioną od kosztów sądowych. Zakres stosowania tej zmiany, korzystnej dla źle sytuowanych stron, został jednak ograniczony do spraw wszczynanych od dnia wejścia w życie nowelizacji. Art. 2 ustawy nowelizującej jednoznacznie nakazał bowiem stosować do spraw wszczętych przed tym dniem „przepisy dotychczasowe”. Pod pojęciem przepisów dotychczasowych rozumieć należy te przepisy, które obowiązywały do chwili, w której nastąpiły zmiany przewidziane w ustawie z 14 grudnia 2006 r. Przy czym termin „obowiązywały” odnieść trzeba do określonego przez ustawodawcę momentu wejścia tych przepisów do obowiązującego porządku prawnego, a nie do chwili, w której przepisy intertemporalne nakazywały je stosować w indywidualnej sprawie. Tym samym nie można przyjąć, przy zastosowaniu wszelkich dopuszczalnych metod wykładni, aby art. 2 omawianej ustawy mógł traktować jako „dotychczasowe” przepisy ustawy z 13 czerwca 1967 r. W momencie nabrania mocy obowiązującej przez ustawę nowelizującą z dnia 14 grudnia 2006 r. ustawa z dnia 13 czerwca 1967 r. była uchylona już od ponad roku i nie sposób przypisać ustawodawcy zamiaru włączenia jej w tok spraw, które w wielu wypadkach – na podstawie art. 149 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. – przebiegały z zastosowaniem przepisów ustawy nowej.

W rezultacie stwierdzić należy, że pogląd prawny przyjęty w uchwale z dnia 27 czerwca 2008 r. (III CZP 48/08), powoływanej przez Sąd Apelacyjny i przez skarżącą, a wcześniej prezentowany w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego przytoczonych w tej uchwale – opierał się na prawidłowych metodach wykładni i prowadził do prawidłowego wyjaśnienia znaczenia art. 2 ustawy nowelizującej z dnia 14 grudnia 2006 r.

Zażalenie powódki, oparte na odmiennych założeniach nie mogło więc zostać uwzględnione i podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 i art. 398¹⁴ k.p.c.